

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-1-21 (Devralma)
Karar Sayısı : 04-25/269-57
Karar Tarihi : 8.4.2004

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, A.Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY,
Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B. RAPORTÖRLER: İsmail Atalay YOLCU, İsmail Yücel ARDIÇ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: - Karadeniz Holding A.Ş.

D. TARAFLAR

- : - Karadeniz Holding A.Ş.
Develi Sok. No:14 Kağıthane-İstanbul
- Rolls-Royce Power Ventures (Ankara) Limited
Allington House 150 Victoria Street Londra
SW1E 5LB İNGİLTERE
- Rolls-Royce Power Ventures (İdil) Limited
Allington House 150 Victoria Street Londra
SW1E 5LB İNGİLTERE
- Mark Michael MENCEL
Marrowells Lodge 35 Oatlands Chase Weybride
Surrey KT13 9RP İNGİLTERE
- Martin BROOK
14 Harewood Road Allestree Derby DE22 2JN
İNGİLTERE
- Leslie Reginald DANN
Summer Hill Lodge Summer Hill Chislehurst Kent
BR7 5NY İNGİLTERE

E.DOSYA KONUSU: İdil Enerji San. ve Tic. A.Ş. hisselerinin tamamının, Karadeniz Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 2.3.2004 tarih, 1069 sayı ile giren ve en son 15.3.2004 tarih, 1321 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim

üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 1.4.2004 tarih, 2004-1-21/Öİ-04-İAY sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 2.4.2004 tarih, REK.0.05.00.00/51 sayılı Başkanlık önergesi ile 04-25 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- İdil Enerji San. ve Tic. A.Ş. hisselerinin Karadeniz Holding A.Ş. tarafından devralınmasının 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir işlem olduğu,

- söz konusu devralma işlemi sonucunda aynı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, bir hakim durumun yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmadığı ve dolayısıyla söz konusu devralma işlemine izin verilmesi gerektiği

ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Karadeniz Holding A.Ş.

Karadeniz Holding A.Ş., enerji, turizm, uluslararası ticaret ve yatırım alanlarında faaliyet gösteren bir holding şirketi olup, ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 1- Karadeniz Holding'in Sermaye Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Karadeniz Yatçılık ve Turizm A.Ş.	15
Orhan Remzi Karadeniz	42
Osman Murat Karadeniz	42,5
Diğer	0,5
Toplam	100

Şirket, enerji ile ilgili faaliyetlerini bağlı ortaklıkları olan, Karadeniz Enerji Yatırımları Endüstri ve Ticaret A.Ş. (Karkey), Karadeniz Ege Elektrik Üretimi A.Ş. (Karege) ve Karadeniz Toptan Elektrik Ticaret A.Ş. (Kartet) aracılığıyla yürütmektedir.

Karkey, Silopi Termik Santrali Wartsila Dizel Jeneratör Grupları ile fuel-oil kullanarak elektrik enerjisi üretmektedir. Şirketin toplam üretim kapasitesi 74 MW'tır. Şirketin ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2- Karkey'in Sermaye Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Karadeniz Holding A.Ş.	47,1
Karadeniz Yatçılık ve Turizm A.Ş.	50,50
Diğer	2,4
Toplam	100

Karege'nin, İzmir Kemalpaşa bölgesinde 34 MW gücünde bir otoprodüktör kojenerasyon¹ santrali bulunmaktadır. Karege, ürettiği elektrik enerjisinin büyük bölümünü bölge sanayicilerine, kalan kısmını Kartet'e satmaktadır. Şirketin ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 3- Karage'nin Sermaye Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Karadeniz Holding A.Ş.	56,56
Ayşegül Karadeniz	33,28
Diğer	10,16
Toplam	100

Kartet, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu'ndan (EPDK) almış olduğu lisans ile toptan elektrik ticareti faaliyetlerini yürütmektedir. Ayrıca şirket, 2003 yılında EPDK tarafından lisansına derç edilen ihracat izni ile Irak'a elektrik enerjisi satışı yapmaktadır. Öte yandan, yine mevzuatça verilen izin çerçevesinde, yurtiçi tüketicilere de elektrik satışı yapmaktadır. Kartet'in ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 4- Kartet'in Sermaye Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Karadeniz Holding A.Ş.	0,1
Osman Murat Karadeniz	49
Orhan Remzi Karadeniz	49
Diğer	1,9
Toplam	100

Karadeniz Holding bünyesinde bulunun ve elektrik piyasa faaliyetleri dışında kalan konularla iştigal eden diğer teşebbüsler ve faaliyet alanları aşağıda açıklanmıştır:

Kares Karadeniz Enerji Servisleri ve Makine Tic. A.Ş.(Kares): Faaliyet konusu özetle, enerji sektörüne yönelik olarak her türlü servis hizmeti verilmesi ve Türkiye temsilciliğini yürüttüğü yurt dışı firmalarından ithal ettiği kaynak makineleri ve kesim tezgahları gibi ağır metal sanayine hitap eden makine ve ekipmanların satışı, pazarlanması, satış sonrası hizmetlerin verilmesidir.

Denizcilik Holding A.Ş.: Faaliyet konusu özetle, holding şirket olarak diğer şirketlere iştirak etmek, yeni iştirak edilecek şirketleri takip etmek, iştiraklerine ve sair grup şirketlerine destek ve organizasyon hizmetleri sunmaktır.

¹ Birleşik ısı ve güç üretimi.

Karyak Karadeniz Yakıt Ticaret A.Ş.: Faaliyet alanı Karadeniz Grubu'na bağlı enerji şirketlerinin her nevi yakıt ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yakıt ticareti, sevk ve organizasyonunun yapılmasıdır.

Karadeniz Yatçılık ve Turizm A.Ş.: Faaliyet alanı aktifinde yer alan 3 adet mega yatın özellikle uluslararası sularda olmak üzere işletmeciliği ve ticari kiralanmasıdır.

Yukarıdaki şirketlerin kontrolüne tamamen Karadeniz Holding sahip olup, elektrik piyasasında faaliyet gösteren diğer teşebbüslerle herhangi bir ilişkileri bulunmamaktadır.

H.1.2. İdil Enerji San. ve Tic. A.Ş. (İdil Enerji)

İdil Enerji, kendisine ait mobil santralde elektrik enerjisi üreterek, iç ve dış piyasaya satış yapan bir şirkettir.

Şirketin kurulu elektrik enerjisi üretim gücü 11 MW'tır. İdil Enerji'nin ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 5- İdil Enerji'nin Sermaye Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Rolls-Royce Power Ventures (Ankara) Limited	49,99
Rolls-Royce Power Ventures (İdil) Limited	49,991
Mark Michael MENCEL	0,001
Martin BROOK	0,001
Leslie Reginald DANN	0,017
Toplam	100

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan satışı, perakende satışı, perakende satış hizmeti, ithalat ve ihracatı ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri, 20.2.2001 tarih, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nda (EPK) düzenlenmiştir. Devralma taraflarının faaliyette buldukları alanların elektrik piyasası içindeki yerinin tespit edilebilmesi bakımından, piyasa faaliyetlerine ilişkin ayırımın açıklanması gerekmektedir.

EPK'nın 1. maddesinde amacın; elektriğin tüketicilere yeterli, kaliteli, sürekli ve düşük maliyetli bir şekilde sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması olduğu ifade edilmiştir.

Kanun'da elektrik piyasası faaliyetleri şu şekilde sıralanmaktadır;

- Üretim
- İletim
- Dağıtım
- Toptan Satış
- Perakende Satış
- İthalat ve İhracat.

Bir tüzel kişinin elektrik piyasasında faaliyet gösterilebilmesi için EPDK'den her bir piyasa faaliyeti ve aynı faaliyette bulunan her bir tesis için ayrı lisans alınması zorunluğuna bulunmaktadır.

EPDK, lisans işlemlerine ilişkin olarak, 4.8.2002 tarih ve 24836 sayılı Resmi Gazete'de, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği'ni yayımlamıştır. Bu Yönetmelik ile, elektrik piyasasının rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterecek tüzel kişilere verilecek lisanslara ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, piyasada faaliyet gösteren veya gösterecek kişilerin; elektrik faaliyetlerini gösterebilmek için almak zorunda oldukları lisanslarda yer alması gereken hükümler ile lisans verilmesine, lisansların tadiline, yenilenmesine, sona ermesine ve iptaline ilişkin usul ve esaslar, ayrıca lisans sahibi tüzel kişilerin hak ve yükümlülükleri düzenlenmiştir.

Lisanslar, bir defada en çok 49 yıl için verilmekte; üretim, iletim ve dağıtım lisansları için geçerli olan asgari süre 10 yıl olarak belirlenmektedir. EPDK'den faaliyet konularına göre alınabilecek lisanslar şunlardır:

- Üretim lisansı,
- Otoprodüktör lisansı,
- Otoprodüktör grubu lisansı,
- İletim lisansı,
- Dağıtım lisansı,
- Toptan satış lisansı,
- Perakende satış lisansı.

Elektrik piyasasında üretim faaliyeti, Elektrik Üretim A.Ş. (EÜAŞ), bağlı ortaklıkları, özel sektör üretim şirketleri, otoprodüktörler ve otoprodüktör grupları tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamdaki lisans sahibi tüzel kişiler ürettikleri elektrik enerjisi ve/veya kapasiteyi; toptan satış lisansı sahibi tüzel kişilere, perakende satış lisansı sahibi tüzel kişilere ve serbest tüketicilere ikili anlaşmalar yoluyla satabilmektedirler.

Üretim lisansı sahibi tüzel kişiler, üretim tesisi kurulması, işletmeye alınması, elektrik enerjisi üretimi, ürettikleri elektrik enerjisinin ve/veya kapasitenin müşterilere satışı dışında piyasada herhangi bir faaliyette bulunamazlar.

Kamu tüzel kişiliğini haiz EÜAŞ ve bağlı ortaklıkları kamuya ait tüm elektrik üretim tesislerinin mülkiyetini muhafaza etmekte ve işletmektedir. Kanun'un geçici 6. maddesi uyarınca süresi 5 yılı geçmeyecek bir düzenleme çerçevesinde ürettikleri elektrik enerjisini Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş.'a (TETAŞ) satmaktadır.

Özel sektör üretim şirketleri ise sahip oldukları, finansal kiralama yoluyla edindikleri veya işletme hakkını devraldıkları üretim tesisi ya da tesislerinde elektrik enerjisi üretimi ve satışı ile iştigal eden özel hukuk hükümlerine tabi tüzel kişiler olup, özel sektör dağıtım şirketleri ile kontrol oluşturmaksızın iştirak ilişkisine girebilmektedirler. Herhangi bir özel üretim şirketinin iştirakleri ile birlikte işletmekte olduğu üretim tesisleri yoluyla piyasada sahip olacakları

toplam pay, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde yirmisini geçemez. Bu haliyle, pazar payları üzerinde EPDK tarafından uygulanan sıkı bir kontrol söz konusudur.

Otoprodüktör ve otoprodüktör grupları bir önceki takvim yılı içinde ürettikleri toplam elektrik enerjisinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla EPDK tarafından belirlenecek orandaki miktarını serbest rekabet ortamında satabilirler. Otoprodüktör ve otoprodüktör grupları piyasa payı ve iştirak ilişkisi açısından üretim şirketleriyle aynı pazar payı kısıtlamalarına tabidir.

Piyasada iletim faaliyeti Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (TEİAŞ) tarafından yürütülmektedir. İletim varlıklarının mülkiyetine sahip bir kamu şirketi olan TEİAŞ aynı zamanda sistem işletmecisi ve piyasa işletmecisi olarak faaliyet göstermektedir.

Dağıtım, elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklidir. Dağıtım faaliyeti Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ), bağlı ortaklıkları ve özel sektör dağıtım şirketleri tarafından lisanslarında belirtilen bölgelerde yürütülmektedir. Özel sektör dağıtım şirketleri, üretim lisansı almak kaydıyla lisanslarında belirlenen bölgelerde, yıllık elektrik enerjisi üretimi bir önceki yılda bölgelerinde tüketime sunulan yıllık toplam elektrik enerjisi miktarının yüzde yirmisinden fazla olmamak üzere üretim tesisi kurarak, üretim faaliyetinde bulunabilir veya üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile iştirak ilişkisine girebilir. Ancak bu şirketler, sahibi oldukları ya da iştirak ilişkisinde buldukları üretim şirketi veya şirketlerinden, bölgelerinde bir önceki yılda dağıtımını yaptıkları yıllık toplam miktarın yüzde yirmisinden fazla elektrik enerjisi satın alamazlar. Bu haliyle, dağıtım şirketleri üzerinde de kanuni sınırlamalar bulunduğu görülmektedir.

Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler perakende satış lisansı almak kaydıyla perakende satış faaliyeti ve/veya perakende satış hizmeti verebilir.

Toptan satış faaliyeti Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (TETAŞ) ve özel sektör toptan satış şirketleri tarafından yürütülmektedir. Özel sektör toptan satış şirketlerinin, iştirakleriyle birlikte piyasada sahip olacakları toplam pay, piyasada bir önceki yılda tüketilen elektrik enerjisi miktarının yüzde onunu geçmemektedir.

Perakende satış ve/veya perakende satış hizmeti faaliyetleri, perakende satış şirketleri ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri tarafından yürütülmektedir. Perakende satışlarda pazar paylarına ilişkin bir sınırlama bulunmamaktadır.

Elektrik Piyasası İthalat ve İhracat Yönetmeliği'nin 5. maddesine göre elektrik enerjisi ithalatı ve/veya ihracatı, toptan satış lisansı sahibi tüzel kişiler ile perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından Kurul onayı ile yapılabilmektedir. Bu tüzel kişilerin ithalat ve/veya ihracat faaliyeti, toptan satış veya perakende satış lisansları kapsamında düzenlenmekte ve ayrıca lisans alınması gerekmemektedir. Buna ilaveten lisanslarında yer alması kaydıyla, TETAŞ ve özel sektör toptan satış şirketleri, elektrik enerjisi ithalat ve/veya

ihracatı faaliyetlerini; perakende satış şirketleri ve perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri ise, 36 kV ve altındaki gerilim seviyesinden elektrik enerjisi ithalatı faaliyetini yürütmektedir.

Yukarıda ortaya konulan çerçeve içerisinde, elektrik piyasa faaliyetleri Kanun ve yönetmeliklerde belirlenen ayrımlara tabidir.

Karadeniz Holding bünyesinde bulunan Kartet, toptan satış faaliyetlerinde bulunmaktadır. Diğer bağlı ortaklıklardan olan Kares ise enerji sektöründeki her türlü servis hizmetine ilişkin faaliyetlerde bulunmakta olup, yukarıda tanımlanan piyasa faaliyetleri kapsamında yer almamaktadır.

Devralma konusu işlem çerçevesinde, tarafların sadece elektrik üretim pazarında faaliyetleri örtüşmektedir. Bu bakımdan ilgili ürün pazarı "elektrik üretimi ve ticareti" pazarı olarak tespit edilmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde herhangi bir yerde üretilmiş olan elektrik enerjisi enterkonnekte sistem aracılığıyla iletim hattına iletilmekte, daha sonra da dağıtım hatları yardımıyla tüm yurda dağıtılabilmektedir. Bu nedenle ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

İdil Enerji'nin kontrolünün Karadeniz Holding A.Ş.'ye geçmesi nedeniyle, söz konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2(b) maddesi kapsamında bir devralmadır.

İlgili ürün pazarı olarak belirlenen "elektrik üretimi ve ticareti" pazarında, Karadeniz Holding A.Ş.'nin bağlı ortaklıkları vasıtasıyla sahip olduğu toplam pazar payı ve 2003 yılı cirosu %.... ve ..... TL; İdil Enerji pazar payı ve cirosu ise %.... ve ..... TL'dir.

Tarafların toplam cirolarının, 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen 25 trilyon TL'lik ciro eşiğini aşması nedeniyle, söz konusu işlem anılan Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlemdir.

EPK'nın 2. maddesinde, "*Herhangi bir özel üretim şirketinin iştirakleri ile birlikte işletmekte olduğu üretim tesisleri yoluyla piyasada sahip olacakları toplam pay, bir önceki yıla ait yayımlanmış Türkiye toplam elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde yirmisini geçemez*". hükmü yer almaktadır. Bununla birlikte, tarafların elektrik üretim ve ticareti pazarında toplam %.... gibi çok düşük bir pazar payına sahip olması dikkate alındığında, söz konusu devralma işlemi neticesinde ilgili pazarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde yasaklanan, bir hakim durumun yaratılması veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin olumsuz yönde etkilenmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

İdil Enerji San. ve Tic. A.Ş.'nin, Karadeniz Holding A.Ş. tarafından devralınması işleminin 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" in 4. maddesi kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna; bununla birlikte, bu işlemin aynı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren ve böylece ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalardaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran nitelikte olmadığına, dolayısıyla bildirim konusu devralmaya izin verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.